

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 17 Ağustos 2023
Sayı : 126

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

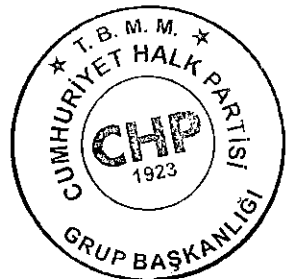
Hâkimler ve Savcılar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Nurhayat ALTACA KAYIŞOĞLU
Bursa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 1 Ekim 2023	Esas No: 2/1535

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LİĞİ
17 Ağustos 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
17 Ağustos 2023
No : 1270269

GENEL GEREKÇE

Yargı yetkisi, Anayasamızın 9. maddesi gereğince Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır. Yine Anayasamızın 138. maddesine göre hakimler görevlerinde bağımsızdırlar, hiçbir organ, makam, merci ve ya kişi hakimlere emir ve talimat vermez, tavsiye ve telkinde bulunamaz. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesine göre "Herkes davasının, medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamaların esası konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından, kamuya açık olarak ve makul bir süre içinde görülmesini isteme hakkına sahiptir."

Bu hükümler karşısında hukuk devletinin olmazsa olmaz koşullarından olan bağımsız yargı ilkesinin gerçekleşmesi hakimlerin gerçekten tarafsız ve bağımsız olmasına bağlıdır. AİHM içtihatlarına göre bu tarafsızlık ve bağımsızlık çok geniş yorumlanmakta olup hakimlerin karar verirken kendi önyargılarından dahi bağımsız olarak karar vermesine kadar gitmektedir. Ülkemizde ise hakimlik ve savcılık mesleğine atamalarda adaylık aşamasına geçmek için mülakat esası getirilmiştir. Mülakat sistemi maalesef yapılacak atamalarda liyakat esasından çok her dönemde yargıda kadrolaşmanın aracı olarak kullanılmıştır. İktidarda bulunanlar yapılacak atamalarda liyakati değil siyaseti göz önünde bulundurdıkları için her dönemde mesleği çok iyi bir şekilde yapabilecek ve yargıda kaliteyi arttıracak kişiler maalesef mesleğe alınmamaktadır. Diğer yandan doktora yapanlar ve avukatlıktan mesleğinden adaylığa geçmek isteyenler için de mülakatta başarılı olmak koşulu getirilmiştir. Bu grup için 45 yaşını doldurmamış olmak koşulu getirilmiştir. Hâlihazırda daha önceki mülakatlarda elenmiş olanlar hem yazılı sınavlarda başarılı oldukları için hem de mülakattan sonra tek yapacakları iş olan avukatlık mesleğinde tecrübe sahibi oldukları için geriye dönük olarak şimdiye kadar mülakatlarda elenmiş olan ve 45 yaşını aşmamış kişilerin ihtiyaca göre adaylığa atanmaları halinde kanuni bütün koşullarla birlikte vicdani koşullarda gerçekleşmiş olacaktır.

Yargının günümüzdeki ayrıışmış görüntü veren yapısı da bu kanunun kabul edilmesiyle ortadan kaldırılmış olacaktır. Yargıya olan güvensizlik ancak tamamen objektif olan yazılı yarışma usulünün uygulanmasıyla yerini güvene bırakacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Yazılı yarışmada başarı gösterenlerin aldığı puana ve ilan edilen kişi sayısına göre sıralanması amaçlanmıştır.

MADDE 2- “Mülakatta başarılı olmak” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

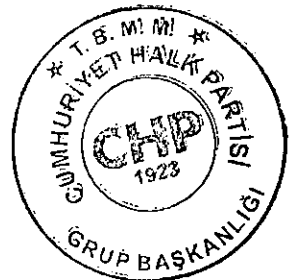
MADDE 3- Mülakatla ilgili düzenlemeler yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- Yazılı yarışma sınavının yapılışıyla ilgili düzenlemeler içermektedir.

MADDE 5- 2802 sayılı Kanuna eklenen geçici maddeyle, kanunun yürürlüğe girmesinden sonra sınavların durdurulması ve ihtiyaç duyulan hakim ve savcıların geçmişte yapılan yazılı yarışmalarda başarılı olan ve 45 yaşını doldurmamış bulunanların sıralamalarına göre adaylığa atanması amaçlanmıştır. Geçmişte yapılan yazılı sınavlarda başarılı olanların atamaları tamamlandıktan sonra yeniden yazılı sınav açılması düzenlenmektedir.

MADDE 6- Yürürlük maddesidir.

MADDE 7- Yürütme maddesidir.

HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) Yazılı yarışma sınavında başarı göstermek ve ilan edilen kişi sayısına göre sıralamada yer almak,”

MADDE 2- 2802 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde yer alan “kendi aralarında yapılacak olan yazılı yarışma sınavında ve mülâkatta başarılı olmak,” ibaresi “kendi aralarında yapılacak olan yazılı yarışma sınavında başarılı olmak ve ilan edilen kişi sayısına göre sıralamada yer almak” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 2802 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- 2802 sayılı Kanunun 9/A maddesinin başlığı “Yazılı yarışma sınavının yapılış şekli” olarak; beşinci, on beşinci ve on altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; on üçüncü fıkrasının ikinci ve üçüncü cümleleri madde metninden çıkarılmış; altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu, onuncu, on birinci, on ikinci ve on dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

“Yazılı sınavda yüz tam puan üzerinden en az yetmiş puan almak kaydıyla en yüksek puan alandan başlamak üzere sıraya konularak, sınav ilânında belirtilen kadro sayısı kadar kişi yazılı sınavdan başarılı olmuş sayılır. Başarı listesi Adalet Bakanlığı tarafından imzalanarak Personel Genel Müdürlüğüne teslim edilir.”

“Hukuk alanında doktora yapmış olanlar ilân edilen boş kadrolara başvurabilir. Bu durumda olanlar için doktora başarı puanı esas alınarak ayrı bir nihai başarı listesi düzenlenir.”

“Yazılı yarışma sınavı sekreteryâ hizmetleri Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.”

MADDE 5- 2802 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 20- Bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren hâkim ve savcı adaylığı sınavları durdurulmuş olup, geçmişte yazılı sınavlarda başarılı olanlarla ihtiyaç karşılanacaktır. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yazılı sınavda başarılı olup, mülakata girmeye hak kazananlar, ilan edilmiş olan kadro sayısına göre sıralamaya girdikleri takdirde öncelikle adaylığa atanacaktır. Ardından geçmiş yıllarda yazılı sınavlarda başarılı olduğu sınavda ilan edilmiş olan kadro sayısına göre sıralamaya girmiş bulunan fakat mülakatta başarısız bulunmuş ve başvuru tarihi itibarıyla 45 yaşını doldurmamış olanlardan dileyenler bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren iki ay içerisinde Adalet Bakanlığı'na başvuracaklardır. Adalet Bakanlığı'nın ilan ettiği ihtiyaca göre geçmişten günümüze doğru, başvuranlar arasından mülakat yapılmadan doğrudan adaylığa atanacaklardır. Başvurucuların hepsi adaylığa atandıktan sonra yeniden yazılı sınav yapılabilecektir.”

MADDE 6- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

